

การพัฒนารูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

Development of a Knowledge Sharing Model via Weblog by Using Peer-Assisted Learning on Classroom Research for Teachers in Pattani Primary Educational Service Area Office 3

อल्पานี วาโด๊ะ^{1*} และ โอภาส เกาไศยาภรณ์²
Alyanee Wadoe^{1*} and Ophat Kaosaiyaporn²

^{1,2}สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

^{1,2}Educational Technology and Communication, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus

²สถานวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษาและการเรียนการสอนที่เป็นเลิศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

²Research Center for Educational Innovations and Teaching and Learning Excellence, Prince of Songkla University

*ติดต่อผู้เขียน parinyatho.moor@gmail.com

ส่งบทความ 17 พฤศจิกายน 2559 | แก้ไข 26 มกราคม 2560 | ตอรับ 6 กุมภาพันธ์ 2560 | เผยแพร่ 26 กรกฎาคม 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกของครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า 3) เพื่อศึกษาผลการประเมินผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า 4) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ คน องค์ความรู้และแหล่งความรู้ต่างๆ กระบวนการ เทคโนโลยีและสื่อสาร และการประเมินผล กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนวางแผนกิจกรรม กำหนดความรู้ และกำหนดบทบาท ขั้นตอนแสวงหาความรู้ ขั้นตอนพบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนรายงานความก้าวหน้าผลงาน และขั้นตอนประเมินผล ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกที่พัฒนาขึ้นในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.81$, $S.D.=0.58$) 2) ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินตนเอง เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หลังการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนอยู่ในระดับยอดเยี่ยม 4) ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน โดยมีประเด็นการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.55$) ด้านแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.56$) และด้านระบบการใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=0.58$)

คำสำคัญ: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้, เว็บล็อก, แนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน, การวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop a knowledge sharing model via weblog by using peer-assisted learning on classroom research for teachers in Pattani Primary Educational Service Area Office 3 2) to compare the self-assessment of cognitive in classroom research before and after using a knowledge sharing model via weblog of teachers in Chumchonbanbangkiao School 3) to study the results of performance evaluation (classroom research) of teachers in Chumchonbanbangkiao School 4) to study the level of satisfaction using a knowledge sharing model via weblog by

using peer-assisted learning of teachers in Chumchonbanbangkao School. The sample used in this research covered 20 teachers in Chumchonbanbangkao School. The collected data were analyzed using a means, a standard deviation and t-test for dependent.

The research finding were as follows: 1) A knowledge sharing model via weblog by using peer-assisted learning on classroom research for teachers in Primary Educational Service Area Office 3 consisted of five components: people, knowledge, process, technology and communications, and evaluation. A knowledge sharing model via weblog by using peer-assisted learning consisted of five steps: planning activities, knowledge identification and role assignment, knowledge acquisition, meeting and knowledge sharing, the progress report, and evaluation. The experts agreed that a knowledge sharing model via weblog was appropriateness at a high level of satisfaction ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.58). 2) The analysis of the self-assessment of cognitive in classroom research before and after using a knowledge sharing model via weblog of teachers in Chumchonbanbangkao School is higher than the previous. The level of statistical significance was .01. 3) The analysis of performance evaluation were in a good level. 4) The teachers' satisfaction using a knowledge sharing model via weblog by using peer-assisted learning consisted of three topics: 1) knowledge sharing model via weblog was at a high level ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.55) 2) peer assisted learning was at a high level ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.56), and 3) system applications was at a high level ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.58).

Keywords: knowledge sharing, Weblog, peer-assisted learning, classroom research

■ บทนำ

ปัจจุบันการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) เป็นวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดผลดีต่อองค์กร การจัดการความรู้ทำให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพัฒนาไปสู่โลกแห่งยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดข้อมูลข่าวสารมากมาย ทำให้องค์กรต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงานใหม่ เพื่อให้สามารถแข่งขันในสังคมโลกได้ในสังคมยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy: KBE) (วิจารณ์ พาณิช, 2553) ซึ่งสังคมยุคเศรษฐกิจฐานความรู้นี้ ทรัพยากรที่มีค่าขององค์กรนอกจากบุคลากรก็คือ ความรู้ ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางกลยุทธ์ที่สำคัญ (ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และ เจษฎาพร ยุทธวิบูลย์ชัย, 2549) อีกทั้งเป็นทรัพย์สินที่มีค่าขององค์กรในการสร้างสรรค์และเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งต้องอาศัยการจัดการความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมในการนำความรู้ฝังลึกในตัวคน (tacit knowledge) กับความรู้ที่เปิดเผย (explicit knowledge) มาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาองค์กร โดยองค์กรจะต้องมีการตระหนักว่าความรู้เป็นสิ่งขับเคลื่อนหลักที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และผู้นำจะต้องเห็นคุณค่าของการจัดการความรู้ รวมทั้งต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการสร้างสรรค์ความรู้ (Salis & Jones, 2002)

สถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตามย่อมมีภารกิจหลักคือ ถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน แต่ถ้าดูว่าสถานศึกษาก็คือองค์กรในรูปแบบหนึ่ง กลับพบว่า ส่วนใหญ่มักเผชิญปัญหาในการแลกเปลี่ยนความรู้ และการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างบุคลากร

ภายในสถานศึกษา (ชินภัทร ภูมิรัตน, 2551) ดังนั้นการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ควรทำในยุคเศรษฐกิจความรู้ ซึ่งความรู้ในสถานศึกษาทุกแห่งจะมีมากมาย แต่บางสถานที่ไม่ได้จัดเก็บให้เป็นระบบ โดยเฉพาะความรู้ต่างๆ ที่ฝังลึกอยู่ในตัวคนที่เป็นทักษะเฉพาะคนที่เกิดจากประสบการณ์การสอน ค่านิยม และพฤติกรรมการสอนก็อาจหายไปกับผู้เกษียณอายุจากการลาออก หรือโอนไปปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่น ทำให้ความรู้ที่อยู่ในตัวคนๆ นั้นไม่ได้ถูกจัดเก็บไว้ให้เป็นประโยชน์กับผู้ร่วมงานรุ่นหลัง ส่วนความรู้ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือความรู้ที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ตำรา เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถเผยแพร่ แบ่งปันความรู้ให้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้ ซึ่งความรู้ทั้งสองจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเก็บความรู้ต่างๆ เหล่านั้นให้สามารถค้นหาข้อมูลได้ง่าย เช่น มีการรวบรวมความรู้ และจัดเก็บลงในเว็บไซต์ขององค์กร เพื่อเผยแพร่ความรู้ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับผู้ร่วมงานภายในสถานศึกษาและบุคลากรนอกสถานศึกษา (ชัชชญา โสณะมิตร, 2551)

การจัดการความรู้ที่ได้ผลเกิดจากการมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนให้คนในองค์กรได้มีการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก 1) เทคโนโลยีการสื่อสาร (communication technology) ช่วยทำให้การเข้าถึงความรู้ทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็วน่าสนใจ เช่น internet หรือ intranet 2) เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วม (collaboration technology) ช่วยให้เห็นใน

องค์กรสามารถประสานการทำงานกันได้ เช่น Weblog, Web board 3) เทคโนโลยีการจัดเก็บข้อมูล เป็นเสมือนคลังความรู้ เช่น data warehouse (ภราดร จินดาวงศ์, 2549) สอดคล้องกับ ปรัชญนันท์ นิลสุข (2552) ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วมอย่างเว็บล็อก (Weblog) เป็นเครื่องมือสื่อสารหนึ่งที่ใช้งานบนเว็บไซต์เป็นที่นิยมนำไปใช้ในการจัดการความรู้ เนื่องจากมีลักษณะที่เป็นเหมือนบันทึทหรือไดเร็กทอรีในการจัดเก็บข้อความจะแสดงข้อมูลในลักษณะที่เป็นหัวข้อประกอบบทความย่อ ทำให้กลายเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้สำหรับการจัดการความรู้ เพราะสะดวกและง่ายต่อการใช้งานอย่างยิ่ง และสามารถนำไปใช้ในการจัดการความรู้ได้ทุกระดับ จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้กระบวนการจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยเชื่อมโยงบุคคลที่อยู่ต่างสถานที่เข้าไว้ด้วยกันเพื่อกระจาย ถ่ายโอน เผยแพร่ แลกเปลี่ยนแบ่งปันข้อมูลทรัพยากร ความรู้ ความคิด ทักษะประสบการณ์ ส่งเสริมให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และการทำงานที่เกื้อกูลกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตที่เป็นเทคโนโลยีที่เชื่อมคนทั่วโลกเข้าด้วยกันทำให้กระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ (knowledge transfer) ทำได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้การนำเสนอสามารถเลือกได้หลายรูปแบบ เช่น ตัวอักษร รูปภาพ แอนิเมชัน เสียง วิดีโอ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้ทำได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังช่วยในการจัดเก็บและดูแลปรับปรุงความรู้และสารสนเทศต่างๆ (knowledge storage and maintenance) ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในกระบวนการจัดการความรู้ด้วย จึงนับได้ว่าเป็นเครื่องมือสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการความรู้ (สมชาย นำประเสริฐ, 2549)

แนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการและขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการจัดการความรู้ โดยการเชื่อมโยงคนหรือกลุ่มคนที่ทำงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งทำได้ดีปฏิบัติเยี่ยม (best practice) มาแลกเปลี่ยนแบ่งปันทักษะประสบการณ์ ความรู้ในเรื่องต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยการถ่ายทอดความรู้ และการติดต่อสื่อสารผ่านการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน โดยใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นหลักเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อนเริ่มทำงาน (วิจารณ์ พาณิช, 2547) จึงเห็นได้ว่าแนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนนี้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันเป็นทีม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งปันทักษะประสบการณ์ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ร่วมกันเพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร

หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แนวคิดเรื่องการศึกษา การทำงานของครูให้มีความเป็นครูวิชาชีพ รวมทั้งการที่ครูต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มีการกล่าวถึงอย่างแพร่หลาย เพราะในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางการสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ในหมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24(5) มีใจความสำคัญดังนี้

“ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ”

“ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา”

จากข้อความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น ทำให้แนวคิดเรื่องการศึกษาที่ครูต้องศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล และพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้เช่นกัน ในมาตรา 22 มีความเป็นจริงเป็นจังในแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยการใช้กระบวนการวิจัยในความหมายของการแก้ปัญหาแบบใหม่ การหาคำตอบแบบใหม่ โดยวิธีการที่เชื่อถือได้หรือวิธีการที่ยอมรับในศาสตร์นั้น (อุทุมพร จามรมาน, 2544) จึงเห็นได้ว่าครูผู้สอนมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทของตนเองในฐานะนักวิจัย เพื่อศึกษาและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ โดยใช้วิธีการและเทคนิคการสอนที่มีความหลากหลายและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา มักจะเป็นไปในลักษณะที่ใช้พื้นฐานของความรู้เดิม ความสนใจส่วนตัวและประสบการณ์เดิมเท่านั้น มีครูจำนวนมากที่อาศัยการวิจัยเป็นเครื่องมือหรือนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานของตน ซึ่งการที่ครูจะพัฒนาตนเองไปสู่การทำงานที่เป็นระบบ เข้าถึงเด็กและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างครุมืออาชีพนั้น การวิจัยในชั้นเรียนเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะนำครูไปสู่เป้าหมายที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้รับการพัฒนาอย่างดีที่สุด (ประวิต เอราวรรณ์, 2542) ซึ่งการศึกษาวิจัยสามารถทำให้ครู

ได้ทราบว่าการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร จึงจะถือว่ายึดผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นไปตามความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูต้องศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าสอนอย่างไรจึงจะเสริมสร้างกระบวนการคิดการฝึกทักษะ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (สมบุรณ์ แสงโสมเมฆ, 2551) ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นเครื่องกำหนดบ่งชี้คุณภาพความรู้ความสามารถของผู้สอนโดยตรง (อริศรา ชูชาติ, 2544) อีกทั้งยังช่วยเสริมความรู้งานวิจัยให้กับครูผู้สอน เพื่อเป็นผลงานในการพัฒนาวิชาชีพครู

จากการศึกษาหลักการ แนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความพร้อมสนับสนุนการขับเคลื่อนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในสถานศึกษา ทำให้รูปแบบการเรียนรู้และวิธีการแสวงหาความรู้ มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ความรู้ เรื่องวิจัยในชั้นเรียนที่มีอยู่มากมาย โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทั้งนี้ ส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในสถานศึกษา ช่วยสร้างวัฒนธรรม สังคม และบรรยากาศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดปฏิสัมพันธ์ต่อการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ ทักษะ กระบวนการ และความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน ประกอบกับการที่กฎหมายได้กำหนดให้มีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูผู้สอนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนโดยตรง โดยผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า ซึ่งจะเป็นเครื่องมือและวิธีการช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา และเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายยิ่งขึ้น

■ วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนของครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า
3. เพื่อศึกษาผลการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยใน

ชั้นเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า

4. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า

■ สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนที่ผ่านการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

■ วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบ และการพัฒนารูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 1,007 คน

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า จำนวน 20 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับครูผู้สอน

โรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน
ของครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า

3.2.2 ผลงานวิจัยในชั้นเรียน ของครูผู้สอน
โรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า

3.2.3 ความพึงพอใจ ของครูผู้สอนโรงเรียนชุมชน
บ้านบางเก่า

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 โปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อก
ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้าน
บางเก่า จำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยได้นำโปรแกรม Word press
ซึ่งเป็น blogging software ที่ได้รับความนิยมสามารถใช้งาน
ได้ง่าย มาเป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้

4.2 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการแลก
เปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับ
ครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า จำนวน 20 คน ผู้วิจัยพัฒนา
แบบประเมิน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ
ลิเคิรท์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ได้กำหนดประเด็นการประเมิน
ความเหมาะสมออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) องค์ประกอบการแลก
เปลี่ยนเรียนรู้ 2) กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) ขั้นตอนการเรียนรู้
ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน

4.3 แบบประเมินโปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยพัฒนาแบบ
ประเมิน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิรท์
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ได้กำหนดประเด็นการประเมินออก
เป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการออกแบบเว็บล็อก 2) ด้านกิจกรรม
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนผ่านเว็บล็อก
และนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมิน
ความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บ
ล็อก

4.4 แบบประเมินตนเอง เพื่อเปรียบเทียบระดับความ
รู้ความเข้าใจ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน
สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า จำนวน 20 คน
โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิรท์
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

4.5 แบบประเมินผลงาน (วิจัยในชั้นเรียน) เพื่อประเมิน

คุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยได้พัฒนาปรับปรุงจากงาน
วิจัยของ (วันชัย พุกกะขวัน, สุนันท์ ศลโกสุม, และ เอี่ยมพร
หลินเจริญ, 2558)

4.6 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน
สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า จำนวน 20 คน
ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมิน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ ของ ลิเคิรท์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ได้กำหนด
ประเด็นการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) รูปแบบการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) กระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ผ่านเว็บล็อก 3) แนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) การใช้
ระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อก

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากแบบประเมินความ
เหมาะสมของรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน เว็บล็อกตาม
แนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน แบบประเมินโปรแกรมการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน แบบประเมิน
ตนเอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน
เว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน แบบประเมินคุณภาพงาน
วิจัยในชั้นเรียน แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน
และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test dependent

■ สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการ
วิจัย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบ และการพัฒนารูปแบบการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน
เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชน
บ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปัตตานี เขต 3

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
เกี่ยวกับองค์ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการแลก
เปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิดแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์องค์ประกอบการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) คน 2) องค์ความรู้
และแหล่งความรู้ต่างๆ 3) กระบวนการ 4) เทคโนโลยีและสื่อสาร
5) การประเมินผล มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$,

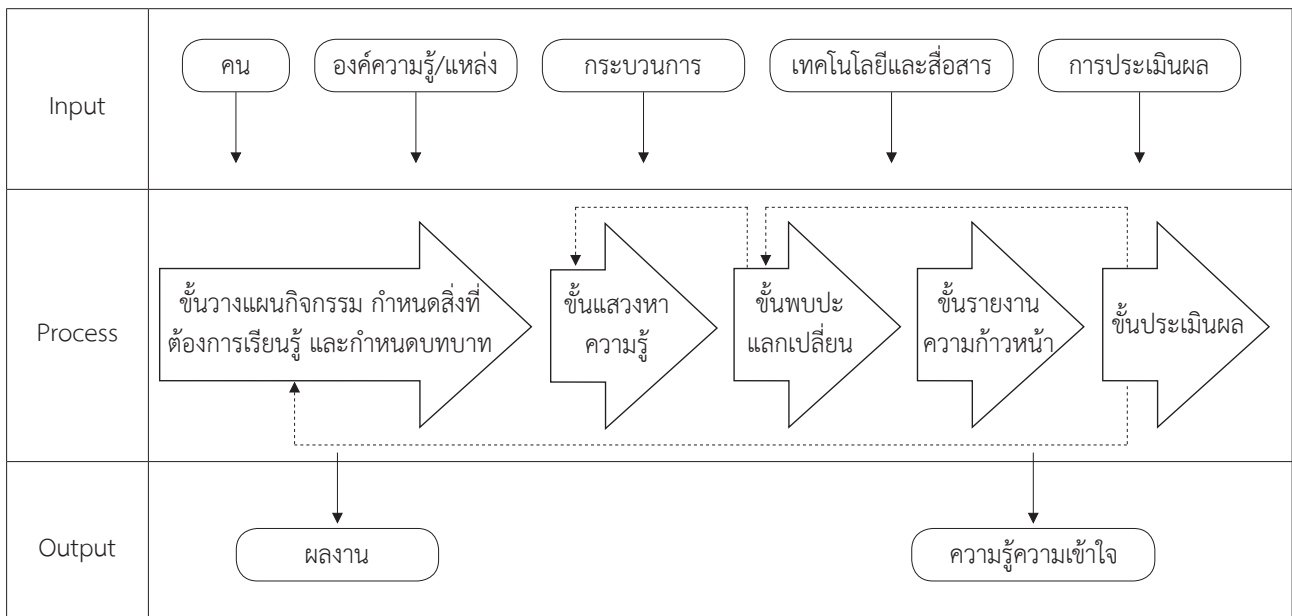
S.D.=0.28)

2. ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ กระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การบ่งชี้หรือการกำหนดความรู้ 2) การแสวงหาความรู้ 3) การจัดเก็บความรู้ สืบค้นความรู้ 4) การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ 5) การนำความรู้ไปใช้ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.17)

3. ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนการจัดกิจกรรม กำหนดตารางเวลาให้เหมาะสม และกำหนดบทบาทบุคคล 2) กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ระบุเรื่องที่ต้องการให้ความช่วยเหลือ 3) มุ่งหาผลลัพธ์ความรู้ หรือสิ่งที่ต้องการรู้ และทำความเข้าใจกับผลลัพธ์ 4) ให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความ

คิดเห็นเพื่อปรึกษาได้ทุกช่วงเวลาที่ต้องการ หรือมีปัญหา 5) วิเคราะห์การเรียนรู้ เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างผลงาน 6) การเสริมแรงทางบวก เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 7) ติดตามให้ความช่วยเหลือได้อย่างต่อเนื่อง และรายงานความก้าวหน้า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.86$, S.D.=0.25)

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น นำมาสร้างรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอน โรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ได้ผลดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมในภาพรวมของรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.58) และได้นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดบทบาท หน้าที่ของครูผู้สอน ตามความ

เหมาะสมและความสมัครใจ ประกอบด้วย บทบาทเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนผู้อำนวย และเพื่อนผู้ร่วมเรียนรู้ (ควินิต อรรถวุฒิกุล, 2551) เพื่อดำเนินกิจกรรมในแต่ละกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังแผนภูมิที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 วางแผนกิจกรรม กำหนดความรู้ และกำหนดบทบาท

- ▶ ครูผู้สอนร่วมกันวางแผนกิจกรรม กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และกำหนดบทบาทบุคคล ดังนี้
 1. เพื่อนผู้เชี่ยวชาญ ทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการพัฒนาผลงาน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน
 2. เพื่อนผู้อำนวย ทำหน้าที่ วางแผนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม จัดเตรียมสาระความรู้ที่เกี่ยวข้อง ติดต่อประสานงาน คอยให้ความช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา
 3. เพื่อนร่วมเรียนรู้ ทำหน้าที่ กำหนดสิ่งที่ต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อก เพื่อร่วมกันแสวงหาความรู้ จัดเก็บความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และนำความรู้ไปประยุกต์ เพื่อพัฒนาผลงานตนเอง

▶ ชี้แจงลักษณะการดำเนินกิจกรรม

▶ ทำแบบประเมินตนเองก่อนการใช้รูปแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อก

▶ แนะนำ การใช้งานโปรแกรมเว็บล็อก

▶ ลงทะเบียน และทดลองเข้าใช้งานระบบ

ขั้นตอนที่ 2 แสวงหาความรู้

▶ แนะนำสาระความรู้ ที่ต้องการเรียนรู้ (งานวิจัยในชั้นเรียน)

▶ แสวงหาความรู้ที่ต้องการจากแหล่งข้อมูลความรู้ที่มีอยู่ภายใน หรือเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลความรู้ภายนอกผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

▶ สังเคราะห์ความรู้ นำมาจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นคืนความรู้ร่วมกัน ผ่านเครื่องมือ (Weblog/Web board/Chat/E-mail)

▶ ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และป้อนข้อมูลกลับผ่านเครื่องมือต่างๆ

ขั้นตอนที่ 3 พบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

▶ แนะนำกิจกรรม เปิดประเด็น จัดลำดับการซักถาม

▶ ซักถาม ปรีक्षा ขอคำแนะนำ ผ่านเครื่องมือ (Weblog/Web board/E-mail)

▶ ให้คำปรึกษา แนะนำ และแสดงความคิดเห็น ผ่านเครื่องมือ (Weblog/Web board/E-mail)

▶ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติมผ่านเครื่องมือต่างๆ (Weblog/Web board/Chat/E-mail)

ขั้นตอนที่ 4 รายงานความก้าวหน้าผลงาน

▶ นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้จากการแสวงหา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มาพัฒนาผลงาน

▶ นำเสนอความก้าวหน้าผลงานของตนเอง ผ่านเครื่องมือ (Web board/E-mail)

▶ ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และป้อนข้อมูลกลับผ่านเครื่องมือต่างๆ

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล

▶ นำเสนอผลงานที่สมบูรณ์ ผ่านเครื่องมือ (Web board/E-mail)

▶ เพื่อนผู้เชี่ยวชาญประเมินผลงาน ให้คำแนะนำ และเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

▶ ปรับปรุง แก้ไขผลงาน

▶ นำเสนอผลงานที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผ่านเครื่องมือ (Weblog/และเพิ่มไฟล์ไปยัง > เมนูผลงานเพื่อนร่วมเรียนรู้)

▶ ทำแบบประเมินตนเองหลังการใช้รูปแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน และทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน

แผนภูมิที่ 2 แสดงกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน

ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก โดยนำโปรแกรม Wordpress ซึ่งเป็น blogging software ที่ได้รับความนิยมและใช้งานได้ง่าย มาเป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพโปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้ 1) ด้านการออกแบบเว็บบล็อก 2) ด้านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า คะแนนตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินตนเอง

คะแนนกลุ่มเป้าหมาย	ความรู้ความเข้าใจ			
	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก	2.62	0.85	11.466	.000
หลังการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก	3.82	0.56		

*P<.01

จากตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของ แบบประเมินตนเองด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หลังการใช้รูปแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ครูผู้สอนที่ผ่านการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หลังการใช้รูปแบบฯ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบฯ

2. ผลการประเมินผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับยอดเยี่ยม

3. ผลการประเมินความพึงพอใจ สำหรับครูผู้สอนที่ใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ด้านรูปแบบการแลกเปลี่ยน

เฉลี่ยของคะแนนประเมินโปรแกรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการออกแบบเว็บบล็อก มีประสิทธิภาพในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.72) ด้านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน มีประสิทธิภาพในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.14)

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

จากการศึกษาการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ คะแนนการประเมินตนเอง ดังตารางที่ 1

เรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.55) ด้านแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.56) และด้านระบบการใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.58)

■ อภิปรายผล

จากผลการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร การทดลองใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผู้วิจัยขอเสนออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จากผลการศึกษาพบว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ คน องค์ความรู้และแหล่งความรู้ต่างๆ กระบวนการ

เทคโนโลยีและสื่อสาร และการประเมินผล มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ คือ บุคคล ดังที่วิจารณ์ พาณิช (2547) กล่าวว่า บุคคลถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นแหล่งความรู้ เป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และผู้เชี่ยวชาญมากกว่าครึ่งหนึ่งมีแนวคิดต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ และให้ความสำคัญ คือ การกำหนดบทบาทของคน และกลุ่มคนให้ชัดเจน ในกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้องค์การมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน และองค์การต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ โดยให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ใช้และผู้จัดหารสารสนเทศ โดยจะต้องสร้างกระบวนการจัดการความรู้ที่ชัดเจน

จากงานวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดบทบาทของบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนี้

1) เพื่อนผู้อำนวย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่วางแผนการจัดกิจกรรมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นผู้เอื้อให้ดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นไปด้วยดี จัดเตรียมสาระความรู้ และเนื้อหาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องติดต่อประสานงาน และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง อำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ รวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

2) เพื่อนร่วมเรียนรู้ หมายถึง สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการสำรวจประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่สนใจ และกำหนดสิ่งที่ต้องการจัดการความรู้ เพื่อร่วมกันแสวงหาความรู้ จัดเก็บความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ไปประยุกต์ เพื่อให้มีองค์ความรู้และพัฒนาเป็นผลงาน

3) เพื่อนผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ในเรื่องที่ต้องการจัดการความรู้เป็นอย่างดี มีหน้าที่ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมเรียนรู้ได้ตลอดเวลาด้วยความทุ่มเท และเต็มใจ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า องค์ความรู้และแหล่งความรู้ต่างๆ (knowledge acquisition) ที่นำมาศึกษาผลนี้ได้จากกลุ่มเป้าหมายร่วมกันกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยกลุ่มเป้าหมายต้องการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน จัดเก็บความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาในการพัฒนากระบวนการ

จัดการเรียนการสอนของผู้เรียน ดังที่ อุทุมพร จามรมาน (2544) กล่าวว่า ครูต้องศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล และพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการใช้กระบวนการวิจัยในความหมายของการแก้ปัญหาแบบใหม่ การหาคำตอบแบบใหม่ โดยวิธีการที่เชื่อถือได้หรือวิธีการที่ยอมรับในศาสตร์นั้นๆ สอดคล้องกับประวัติ เอรารวรรณ (2542) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูผู้สอนได้ศึกษา และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ โดยใช้วิธีการและเทคนิคการสอน ที่มีความหลากหลาย และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเว็บล็อกเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บล็อก จากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมาย ทำการแสวงหา จัดเก็บ ข้อมูล ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ที่ได้จากการสืบค้นทั้งภายในและภายนอกเว็บล็อก ทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และทำการบันทึกความรู้ต่างๆ ผ่านเครื่องมือที่กำหนดให้สม่ำเสมอ

1.3 กระบวนการ เปรียบเสมือนแกนหลักของการจัดการความรู้ที่จะช่วยให้เกิดพฤติกรรมกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีกระบวนการที่เหมาะสมและเอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Zerox Corporation (1999, อ้างถึงใน ศรีไพโร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และ เจษฎาพร ยุทธวิบูลย์ชัย, 2549) ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาประยุกต์กับแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนวางแผนกิจกรรม กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และกำหนดบทบาท ขั้นตอนแสวงหาความรู้ ขั้นพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นการรายงานความก้าวหน้าผลงาน จากการติดตามการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้กันด้วยความไว้วางใจ ดังที่ Good (1973) กล่าวว่า การให้คำปรึกษา คือ การช่วยเหลือบุคคลเป็นการส่วนตัวเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ อันเป็นปัญหาส่วนตัว ปัญหาการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการนำเอาข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ เพื่อหาทางช่วยแก้ปัญหา

1.4 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่เอื้อให้เกิดการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จภายในองค์กร (สำนักงาน ก.พ.ร. และ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2547) ซึ่งแหล่งความรู้ที่มีอยู่มากมายบนอินเทอร์เน็ตยังช่วยให้บุคคลสามารถเลือกเรียนรู้ได้อย่างเป็นอิสระ และตรงกับความต้องการมากขึ้น ช่วยในการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพและช่วยอำนวยความสะดวกต่อการทำงานหรือ

ความรู้ที่เป็นนัยบุคคลต่างๆ ที่เป็นทักษะ และประสบการณ์ จากนั้นเพื่อนร่วมเรียนรู้จะสังเคราะห์ความรู้ที่ได้ผนวกกับความรู้ที่มีอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม โดยนำมาจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ หรือบันทึกเป็นฐานข้อมูล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นคืนความรู้ ร่วมกันเพื่อนำมาประยุกต์และพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขึ้นพบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป เป็นขั้นของการจัดกิจกรรมพบปะเพื่อนผู้เชี่ยวชาญ แบบเผชิญหน้า และการพบปะสนทนาแบบออนไลน์ เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาผลงานได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ขั้นตอนที่ 4 ขึ้นการรายงานความก้าวหน้าผลงาน ในสัปดาห์ที่ 8 ในขั้นตอนนี้ เพื่อนร่วมเรียนรู้นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ในการพัฒนาผลงานของตนเอง รายงานความก้าวหน้า เพื่อให้เพื่อนผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ ติดตามให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เพื่อนร่วมเรียนรู้ได้ ทบทวนแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงผลงานให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ขึ้นประเมินผล ในสัปดาห์ที่ 10 เป็นขั้นตอนสุดท้าย หลังจากที่เพื่อนร่วมเรียนรู้พัฒนาผลงานเป็นอันเสร็จแล้ว โดยเพื่อนร่วมเรียนรู้จะนำเสนอผลงานที่พัฒนาขึ้นไปยังเพื่อนผู้เชี่ยวชาญ โดยเพื่อนผู้เชี่ยวชาญจะเป็นผู้ประเมินผลงานตามแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียน พร้อมนำเสนอแนวทางในการปรับปรุง และเมื่องานวิจัยในชั้นเรียนผ่านการประเมินแล้ว เพื่อนร่วมเรียนรู้ทำการอัปโหลดไฟล์ผลงานของตนเองไปยังเมนูผลงานเพื่อนร่วมเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ต่อไป จากนั้นในขั้นตอนสุดท้ายนี้ให้เพื่อนร่วมเรียนรู้ทำแบบประเมินตนเอง เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ ก่อนการใช้รูปแบบการจัดการความรู้ออนไลน์ และทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการความรู้ออนไลน์ เมื่อดำเนินกิจกรรมจนครบ 5 ขั้นตอนข้างต้นแล้ว หากต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนในประเด็นใหม่ สามารถย้อนกลับไปสู่ขั้นวางแผนกิจกรรม กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และกำหนดบทบาทต่อไปได้อีกครั้ง ดังที่ Senge (1994) กล่าวว่า การที่สมาชิกมีแนวคิด แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกัน และมีจุดมุ่งหมายในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จที่ตั้งไว้ไปในแนวทางเดียวกันจะก่อให้เกิดพลังที่มีทิศทางร่วมกัน ซึ่งพลังของแต่ละคนจะประสานเข้าด้วยกัน จะช่วยเพิ่มพูนสมรรถนะของทีมได้

3. ผลการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู

ผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

3.1 จากผลการวิเคราะห์คะแนนของผู้สอน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หลังการทดลองใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, $S.D.=0.56$) โดยสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.62$, $S.D.=0.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนนี้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ ในเนื้อหามากยิ่งขึ้น จากการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในงานกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาผลงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Muhammed (2006) ได้ศึกษาเรื่อง Antecedents and Impacts of Knowledge Management Practices Supported by Information Technology: An Empirical Study in Manufacturing Context พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่มีปฏิสัมพันธ์กับกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพของการจัดการความรู้ระดับบุคคล อีกทั้งยังเป็นการช่วยยกระดับการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Maier (2002, อ้างถึงใน พรธิดา วิเชียรปัญญา, 2547) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การใช้ระบบการจัดการความรู้บนเว็บ พบว่า มีอัตราความรู้เพิ่มสูงขึ้น โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านต่างๆ เพื่อการจัดการความรู้ และ Costa (2007, อ้างถึงใน ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2552) ได้ศึกษาการใช้เว็บบล็อกในการพัฒนาวิชาชีพ โดยนำเว็บบล็อกมาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ในที่ทำงานของห้องสมุด พบว่า จากการประเมินผลการนำเว็บบล็อกมาใช้ฝึกปฏิบัติในการวิเคราะห์ข้อมูล และวรรณคดีในห้องสมุดทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นขณะทำงาน โดยแสดงให้เห็นได้ว่าการจัดการความรู้และความสามารถทางด้านสารสนเทศสามารถเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติโดยการใช้เว็บบล็อก ผลการปฏิบัติในโครงการทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเกิดการเรียนรู้เป็นทีมขึ้นในขณะปฏิบัติงาน จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

มากขึ้น เนื่องด้วยรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก นำเอาเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เหมาะสมกับกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ช่วยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน สามารถแสวงหา เผยแพร่ และจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ต้องการได้ตลอดเวลา จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดเรียนรู้และยกระดับความรู้ที่มีอยู่ให้สูงขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และการพัฒนาผลงานให้ดีขึ้น

3.2 ครูผู้สอนที่ผ่านการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนมีคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ($\bar{X}=3.36$, $S.D.=0.53$) ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้จัดให้มีการประเมินผลงานโดยเพื่อนผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินผลงานของกลุ่มเป้าหมาย เมื่อกลุ่มเป้าหมายได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเรียบร้อยแล้ว จะนำเสนอผลงานผ่านเครื่องมือเพื่อนร่วมเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ผลงานต่อไป จากการสังเกตกลุ่มเป้าหมายมีแรงจูงใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาผลงานและต้องการทราบผลการประเมิน เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องตามข้อเสนอแนะจากเพื่อนผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งการประเมินผลงานดังกล่าวจะสะท้อนให้ทราบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนในครั้งนี้ จะเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้สามารถทบทวนและปรับปรุงกระบวนการต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามที่ บดินทร์ วิจารณ์ (2550) กล่าวว่า ปัจจัยที่เอื้อและส่งเสริมให้เกิดการจัดการความรู้ คือ การประเมินผลลัพธ์ หากไม่มีการวัดผลดำเนินการ เราจะไม่สามารถจัดการหรือปรับปรุงกระบวนการให้ดีขึ้นได้

3.3 ครูผู้สอนที่ผ่านการใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลการประเมินความพึงพอใจต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.55$) ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกทำให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ประสบการณ์ที่หลากหลาย และสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 2) ด้านแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.56$) ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์อันดี เกิดความรู้สึกใกล้ชิดเป็นกันเอง และด้านระบบการใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=0.58$) ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ คำแนะนำในการใช้เว็บบล็อก มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนารูปแบบการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ตามแนวคิดเพื่อนช่วยเพื่อนนี้ สามารถเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นแหล่งของการจัดเก็บ และแสวงหาความรู้ที่จำเป็นต่อการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนจากฐานความรู้ต่างๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และตรงตามความต้องการ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรและองค์กร นอกจากนี้ รูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ยังช่วยให้บุคลากรมีอิสระในการเรียนรู้ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน เกิดความไว้วางใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Syed, Zaini, และ Zahariah (2009) ศึกษาเรื่อง Assessing Knowledge Sharing Behavior among Employees in SMEs: An Empirical Study พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร ได้แก่ ระบบการสร้างแรงจูงใจ วัฒนธรรม ความเชื่อใจ และเทคโนโลยี นอกจากนี้ การที่บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน จะช่วยให้เกิดความรู้และความคิดใหม่ในการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้สอดคล้องกับ Coakes, Amar, และ Granados (2010) ได้ศึกษาเรื่อง “Knowledge Management, Strategy, and Technology: A Global Snapshot” ผลการศึกษาวีจัย พบว่า การจัดการความรู้ในองค์กรนั้น ควรดำเนินการโดยกลุ่มคนที่ทำงานร่วมกันหรือทีมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่จะประสบความสำเร็จในการแบ่งปันความรู้ได้นั้น องค์กรต้องมีอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนความคิด ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในกระบวนการจัดการความรู้ อาทิ การจัดเก็บความรู้ขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยทำให้ทราบว่า การเลือกกิจกรรมและกระบวนการที่เหมาะสมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อก ช่วยทำให้ครูผู้สอนเกิดความสนใจ และดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เพื่อเรียนรู้ทักษะ ประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนและนำไปพัฒนาผลงานของตนเอง

1.2 ควรนำกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเว็บบล็อกไปประยุกต์หรือนำไปบูรณาการเข้าร่วมกับเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนอื่น อาจปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือระยะเวลาให้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ เนื่องจากรูปแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีกิจกรรมมากมาย ซึ่งแต่ละรูปแบบมีข้อดีและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกัน โดยการศึกษาดังกล่าวจะทำให้ทราบแนวทางการดำเนินการในแต่ละกิจกรรม ตลอดจนทำให้เกิดความสะดวกต่อการนำกิจกรรมต่างๆ ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับบุคลากรในหน่วยงาน

2.2 ควรศึกษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษา เช่น การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) การอบรมผ่านเว็บ (Web-Based Training) ระบบฐานข้อมูลของแต่ละส่วนราชการ โดยให้มีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ มีความเหมาะสม สามารถใช้และเข้าถึงได้ง่าย

■ เอกสารอ้างอิง

ชัชชญา โสณะมิตร. (2551). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับส่วนงานพัฒนาวิชาการโรงเรียนเทคโนโลยีสยาม* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.

ชินภัทร ภูมิรัตน. (2551). การจัดการความรู้ในสถานศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.gotoknow.org/post/20022>

บดีนทร์ วิจารณ์. (2550). *การจัดการความรู้สู่ปัญญาปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.

ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2552). *เว็บล็อกเทคโนโลยีกับ: การจัดการความรู้*. สืบค้นจาก <http://www.prachyanan.com/ppt/weblog.pdf>

ประวิต เอรารวรรณ์. (2542). *การวิจัยปฏิบัติการการเรียนรู้ของครูและการสร้างพลังร่วมในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.

พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). *การจัดการความรู้พื้นฐานและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภราดร จินดาวงศ์. (2549). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีดับบลิวซี พรินติ้ง.

วันชัย พุกกะวัน, สุพันธ์ ศลโกสุม, และ เอื้อมพร หลินเจริญ. (2558). *การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิจัย ในชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.

วิจารณ์ พานิช. (2547). *สถานศึกษากับการจัดการความรู้เพื่อสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2553). การจัดการความรู้คืออะไร. สืบจาก <http://www.kmi.or.th/kmi-articles/prof-vicharn-panich/28-0001-intro-to-km.html>

ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล, และ เจษฎาพร ยุทธวิบูลย์ชัย. (2549). *ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด.

ศิวินิ อรรถวุฒิกุล. (2551). *การพัฒนากระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้อย่างร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อสร้างพฤติกรรมการสร้างความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สมชาย นำประเสริฐ. (2549). เทคโนโลยีกับการจัดการความรู้. สืบค้นจาก <http://www.ns.mahidol.ac.th/english/KM/article/kmth0008.pdf>

สมบูรณ์ แสนโสมเมฆ. (2551). *ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4* (รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

สำนักงาน ก.พ.ร. และ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2547). *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร. และ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.

อริตรา ชูชาติ. (2544). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและการเรียนการสอน แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูมัธยมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร จามรมาน. (2544). *การวิจัยของครู*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

Coakes, E. W., Amar, A. D., & Granados, M. L. (2010). Knowledge management, strategy, and technology: A global snapshot. *Journal of Enterprise Information Management*, 23(3), 282-304.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.

Knapp, L. R., & Glenn, A. D. (1996). *Restructuring schools with technology*. Boston: Allyn and Bacon.

Muhammed, S. (2006). Antecedents and impacts of knowledge management practices supported by information technology: An empirical study in manufacturing context. *Dissertation Abstracts International*, 67(8), 384-A. (UMI No. 3226727).

- Sallis, E., & Jones, G. (2002). *Knowledge management in education*. London: Kogan Page.
- Senge, P. M. (1994). *The fifth discipline fieldbook*. New York: Doubleday.
- Syed, S. A., Zaini, A., & Zahariah, M. Z. (2009). Assessing knowledge sharing behavior among employees in SMEs: An empirical study. Retrieved from <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/ibr/article/view/1129>.